

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3280>

FACTORS AFFECTING THE SELF-EFFICACY BELIEFS OF CLASSROOM TEACHERS: THE CASE OF ÜNYE

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖZ YETERLİK İNANÇLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER: ÜNYE ÖRNEĞİ

Mustafa KAYA¹
Fatih AK²

Abstract

The judgments of individuals about their potential to be able to perform what they need to do in line with their personal or professional goals are called self-efficacy. Self-efficacy affects many factors up to a person's commitment to work. Determining the professional self-efficacy beliefs of classroom teachers and revealing the variables affecting this belief will shed light on studies that will increase the self-efficacy of classroom teachers. This study, which was conducted in order to determine the self-efficacy belief levels of classroom teachers and the factors affecting this level, was carried out in a quantitative survey model. The universe of the research consists of classroom teachers working in government primary schools in Ünye district of Ordu province in the 2021-2022 academic year. The sample of the research was composed of 204 classroom teachers selected from the universe by an easily accessible method. The Sampling Personal Information Form and the Teacher Self-Efficacy Perception Scale-Short Form developed by Tschannen-Moran and Woolfolk Hoy (2001) were adapted to Turkish by Karaoğlu (2019). Parametric tests were applied because the collected data had a normal distribution. According to the findings obtained, it has been concluded that the self-efficacy belief levels of classroom teachers are "too high". In addition, it has been concluded that there is no differentiation in the self-efficacy belief levels of classroom teachers according to gender, higher education graduation status, pedagogical education types and the number of in-service trainings they receive in a year. On the other hand, it has been concluded that there is a differentiation according to the age of the classroom teachers and their status of having children. Accordingly, it was concluded that self-efficacy beliefs increase as teachers age, and that classroom teachers who have children have higher levels of "self-efficacy belief in student participation".

Keywords: Self-efficacy, classroom teacher, competence

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, kayam-52@hotmail.com, 0000-0002-0350-5093

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, yakamozak52@hotmail.com, 0000-0003-0237-7533

Özet

Bireylerin kişisel ya da mesleki hedefleri doğrultusunda yapmaları gerekenleri gerçekleştirebilme potansiyellerine dair yargılarına öz yeterlik denmektedir. Öz yeterlik kişinin işe bağlılığına kadar birçok unsuru etkilemektedir. Sınıf öğretmenlerinin de mesleki anlamda öz yeterlik inançlarının belirlenmesi ve bu inancı etkileyen değişkenlerin ortaya çıkarılması sınıf öğretmenlerinin öz yeterliğini artıracak çalışmalara ışık tutacaktır. Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeylerini ve bu düzeyi etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yürütülen bu çalışma nicel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Ordu ili Ünye ilçesine bağlı resmi ilkokullarda görevli sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini evrenden kolay ulaşılabilir yöntemle seçilmiş 204 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Örnekleme Kişisel Bilgi Formu ve Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy'un (2001) geliştirdiği Öğretmen Öz Yeterlik Algısı Ölçeği-Kısa Formunun Karaoğlu (2019) tarafından hazırlanan Türkçe uyarlaması uygulanmıştır. Toplanan verilerin normal dağılıma sahip olması nedeniyle parametrik testler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeylerinin "çok fazla" olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeylerinde cinsiyete, yükseköğrenim mezuniyet durumlarına, pedagojik eğitim türlerine ve bir yılda aldıkları hizmet içi eğitim sayısına göre farklılaşma olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Öte yandan sınıf öğretmenlerinin yaşına ve çocuk sahibi olma durumlarına göre farklılaşma olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Buna göre öğretmenlerin yaşı ilerledikçe öz yeterlik inançlarının arttığı, çocuk sahibi olan sınıf öğretmenlerinin "öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik inanç" düzeylerinin daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öz yeterlik, sınıf öğretmeni, yetkinlik

GİRİŞ

Eğitim toplumların gelişebilmesi ve çağa ayak uydurması, sürdürülebilir kaynakların sağlanması ve bu kaynakların toplum yararına kullanılarak kalkınmasının temelini oluşturmak açısından toplumlar için hayati önem taşımaktadır (Kılcan, Keçe, Çepni ve Kılınç, 2014). Yapılan araştırmalarda eğitim sistemlerinin en kritik ögesinin "öğretmen" olduğu ve eğitim sisteminin beklenen hedeflere ulaşmasındaki en önemli unsurun öğretmenin yeterliği olduğu ortaya koyulmuştur (Akbaşlı, Üredi ve Kösece, 2018). Öğretmenin yeterli olması, öğretmenin mesleki yeteneklerini, bilgi ve tecrübesini ortaya koyması için yeterli değildir. Öğretmen kendi yeterliğinin de farkında olmalıdır. Böylelikle öğretmen kendine olan inancını yüksek tutarak mesleki motivasyonunu yüksek tutabilecektir (Kutluca, 2018).

Öz-yeterlik kavramı ilk kez Bandura'nın "Sosyal Öğrenme Teorisi" adlı çalışması ile alanyazına kazandırılmıştır. Bu kavram Bandura tarafından kişinin kendisine verilen bir görevi başarılı bir şekilde gerçekleştirebilme potansiyeli ile ilgili kendine dair yargısı olarak tanımlanmıştır (Erdoğan, 2021). Aynı kavramı Özyürek (1995) "kariyer yetkinlik beklentisi" olarak çevirerek ilk kez Türkçe alanyazına kazandırmıştır. Hazır-Bıkmaz (2002) ise bu kavramı ilk kez "öz yeterlik" olarak tanımlamıştır.

Öz-yeterliğin bireylerin üzerindeki en önemli etkilerinden biri de bireyin yaşadığı herhangi bir sorun ya da olumsuz bir deneyim karşısında bu durumu çözmek için ne kadar çabalayacağına ve ne kadar süreyle bu sorunla mücadele edeceğine karar vermesinin belirleyicisi olmasıdır (Hazır-Bıkmaz, 2002). Birey kendisine başarılı olması beklenen bir görev verildiğinde, bu konuda öz-yeterliğe sahipse bu görevi almak konusunda daha istekli olacaktır. Bu durum görevin başarılması konusunda bireyin kararlı olmasını ve bu sayede, birey gerçekten görev ile ilgili yeterliğe sahipse, görevde başarılı olmasını sağlayacaktır (Sakız, 2013).

Bireylerin herhangi bir göreve yönelik öz yeterlikleri ile ilgili kabullenişleri kişinin öz yeterlik inancını ortaya koymaktadır. Bir başka deyişle öz yeterlik inancı bireyin belirli iş veya görevi başarılı bir şekilde neticelendirebilme kapasitesine ilişkin bireyin kendi algısı olarak tanımlanabilir (Elgit, 2020). Bireyler yaşadıkları olaylar karşısında sergiledikleri

davranışları ve bu davranışların sonuçlarını hafızalarında tutarlar ve bu sonuçlara göre kendilerinin yaşadıkları olay ile ilgili yeterlikleri açısından çıkarımlarda bulunurlar. Bu çıkarımlar zamanla bireyin bu konudaki başarısına ilişkin yeterliği hakkında düşünceler geliştirmesine neden olur. Bu düşünceleri “öz yeterlik inancı” olarak tanımlanmaktadır (Avcı, 2020).

Sosyal bir meslek olan öğretmenlikte, diğer mesleklere nazaran öz yeterlik inancı daha büyük önem arz etmektedir (Kaçar ve Beycioğlu, 2017). Ashton’a göre (1984; akt. Elgit, 2020) öğretmen öz-yeterliği öğretmenin kendisine verilen sorumluluğu başarılı bir şekilde neticelendirebileceğine ilişkin algısıdır ve öğrenci performansını doğrudan etkilemektedir. Ayrıca öğrencilerini etkileyen öğretmenler, aynı zamanda öğrencilere rol model de oldukları için, öğrencilerinin de ileride öz yeterlik inançları yüksek bireyler olmalarını sağlamaktadır. Öz-yeterlik inancı düşük olan öğretmenler ise verilen görevi başarı ile tamamlayamayacaklarını düşünmeleri neticesinde stres kaynaklı motivasyon kaybına uğramaktadır (Yeşilyurt, 2013). Bu tutum da öğretmenin kendisinden beklenen görevleri başaramamasına neden olarak öğrencilerin aldıkları eğitim kalitesini oldukça düşürmektedir. Yüksek öz yeterlik inancına sahip öğretmenler kendilerine daha çok güven duyarlar ve öğrencilerin başarısızlığı ile karşılaştıklarında daha sabırlı, kararlı ve sorumluluk bilincinde tutum sergilerler (Lewandowski, 2005).

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarını etkileyen demografik faktörleri belirlemektir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi nedir?
- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi yaş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi en son mezun olduğu okul düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi pedagojik yükseköğrenim mezuniyet durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi çocuk sahibi olma değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi hizmet içi eğitim alma değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

Alanyazında sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyleri ile ilgili yapılmış birçok araştırma olduğu görülmektedir. Ancak bu araştırmaların genellikle öğretmenlerin diğer mesleki ve sosyal durumları ile öz yeterlik inançları arasındaki ilişkileri incelediği görülmektedir. Bu araştırma, öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeylerinin, öğretmenlerin demografik değişkenlerinden etkilenip etkilenmediğini belirlemek açısından alanyazına ışık tutacaktır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeylerinin belirlenmesi ile sınıf öğretmenlerinin bu açıdan eksiklerini tespit etmek ve gerekli tedbirleri almak açısından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeylerini ve inanç düzeylerini etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma nicel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli geçmişte var olmuş ya da devam etmekte olan bir olguyu, durumu, olayı betimleyebilmek için veri toplayarak bilgiye ulaşılan bir modeldir (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz, Demirel ve Çakmak, 2020)

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ordu ili Ünye ilçesinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında devlet ilkokullarında çalışan 323 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini kolay ulaşılabilir örneklem belirlemeye yöntemi ile seçilen 204 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem sayısı belirlenirken %95 güvenilirlik oranı ve %5 hata payı ile hesaplanmıştır. Hesaplamaya göre örneklemin en az 176 kişiden oluşması gerekmektedir. Buna göre örneklem sayısının yeterli olduğu görülmüştür. Örnekleme dahil olan sınıf öğretmenlerinin demografik verileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Örnekleme ait demografik veriler

Değişken	Değer	n	%	Yığılmalı % %
Cinsiyet	Kadın	108	52,9	52,9
	Erkek	96	47,1	100
Yaş (Grup)	20-29 yaş	3	1,5	1,5
	30-39 yaş	90	44,1	45,6
	40-49 yaş	84	41,2	86,8
	50-59 yaş	27	13,2	100,0
Mesleki kıdem	0-5 yıl	9	4,4	4,4
	6-10 yıl	33	16,2	20,6
	11-15 yıl	45	22,1	42,6
	16-20 yıl	48	23,5	66,2
	21-25 yıl	42	20,6	86,8
	26 yıl ve üzeri	27	13,2	100,0
Eğitim	Lisans	138	67,6	67,6
	Lisans üstü	66	32,4	100,0
Formasyon eğitimi	Eğitim fakültesi mezunu	159	77,9	77,9
	Formasyon eğitimi	24	11,8	89,7
	Tezsiz Yüksek Lisans	21	10,3	100,0
Çocuk sahibi	Evet	165	80,9	80,9
	Hayır	39	19,1	100,0
Bir yılda alınan hizmet içi eğitim sayısı	0-5	132	64,7	64,7
	6-10	51	25,0	89,7
	11-15	15	7,4	97,1
	16 ve üzeri	6	2,9	100,0

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde örneklemin; 108’inin (%52,9) kadın, 96’sının (%47,1) erkek olduğu, 3’ünün (%1,5) 20-29 yaş aralığında, 90’ının (%44,1) 30-39 yaş aralığında, 84’ünün (%41,2) 40-49 yaş aralığında, 27’sinin (%13,2) 50-59 yaş aralığında olduğu, 9’unun (%4,4) 0-5 yıl arasında, 33’ünün (%16,2) 6-10 yıl arası, 45’inin (%22,1) 11-15 yıl arasında, 48’inin (%23,5) 16-20 yıl arasında, 42’sinin (%20,6) 21-25 yıl arasında, 27’sinin (%13,2) 26 yıl ve üzerinde mesleki kıdeme sahip olduğu, 159’unun (%77,9) eğitim fakültesi mezunu, 24’ünün (%11,8) formasyon eğitimi almış, 21’inin (%10,3) tezsiz yüksek lisans mezunu olduğu, 165’inin (%80,9) çocuk sahibi olduğu, 39’unun (%19,1) çocuk sahibi olmadığı, bir yılda 132’sinin (%64,7) 0-5 arasında, 51’inin (%25,0) 6-10 arasında, 15’inin (%7,4) 11-15 arasında ve 6’sının (%2,9) 16 ve üzerinde hizmet içi eğitim aldığı görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Sınıf öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcının demografik verilerinin toplandığı Kişisel Bilgi Formu ve Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy'un (2001) geliştirdiği Öğretmen Öz Yeterlik Algısı Ölçeği-Kısa Formunun Karaoğlu (2019) tarafından hazırlanan Türkçe uyarlaması, yazardan izin alınarak kullanılmıştır. Öğretmen Öz Yeterlik Algısı Ölçeği-Kısa Formu 3 faktör altında toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte faktörlerin isimleri "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik", "Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik" ve "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik" olarak belirlenmiştir. Karaoğlu (2019) yaptığı analizler sonucunda ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısını 0.88 olarak hesaplamıştır. Elde edilen bulgular yorumlanırken Tablo 2'deki değerlere göre değerlendirilmiştir.

Tablo 2

Düzye derecelerinin değerlendirme aralıkları

Düzye	Derece
1.00-2.60	Hiç
2.61-4.20	Çok Az
4.21-5.80	Biraz
5.81-7.40	Oldukça
7.41-9.00	Çok Fazla

Tablo 2'ye bakıldığında ölçekten elde edilen ortalama 1,00-2,60 arasında ise "hiç", 2,61-4,20 arasında ise "çok az", 4,21-5,80 arasında ise "biraz", 5,81-7,40 arasında ise "oldukça" ve 7,41-9,00 arasında ise "çok fazla" olarak değerlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın örnekleme dahil olan öğretmenler, araştırmacı tarafından oluşturulan internet formunu doldurmuşlardır. Katılımcıların Ünye ilçesindeki öğretmenler olduğundan emin olmak adına katılımcılara internet ortamındaki formun bağlantısı araştırmacı tarafından bizzat gönderilmiştir. Araştırmacı form bağlantısını 204 sınıf öğretmenine bizzat iletmiş ve karşılığında 204 yanıt toplamıştır.

Verilerin Analizi

Örneklemeden toplanan veriler araştırmacı tarafından SPSS istatistik analiz programı ile analiz edilmiştir. Toplanan veriler ile öncelikle ölçeğin güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Bu araştırmada toplanan verilere göre Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.89 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu görülmektedir. Araştırmada kullanılacak testleri belirleyebilmek adına verilere normallik testleri uygulanmıştır. Yapılan normallik testinde çarpıklık katsayısının -0.33, basıklık katsayısı 0.17 olarak hesaplanmıştır. Hair, William, Babin ve Anderson (2013) çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ile +1 arasında olması durumunda verilerin normal dağılıma sahip olduğunu ifade etmektedir. Buna göre araştırmanın verilerinin normal dağıldığı kabul edilerek parametrik testler gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada veri toplama aracı ile toplanan veriler sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablolar halinde verilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyini belirlemek için yapılan ortalama ve standart sapma hesaplamalarına ilişkin sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyleri

Alt Boyutlar	n	\bar{x}	Sd
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	204	7.80	0.85
Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik	204	7.60	0.88
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	204	7.44	0.95
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	204	7.60	0.77

Tablo 3'te yer alan veriler incelendiğinde öğretmen öz yeterlik algısının “öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik” alt boyutunda $\bar{x} = 7.80$ (Sd=0.85), “öğretim stratejilerini kullanmaya yönelik öz yeterlik” alt boyutunda $\bar{x} = 7.60$ (Sd=0.88), “Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik” alt boyutunda $\bar{x} = 7.44$ (Sd=0.95) olduğu görülmektedir. Öğretmen öz yeterlik algısının ölçek genelinde ortalamasının $\bar{x} = 7.60$ (Sd=0.77) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın alt amaçlarına göre katılımcıların cinsiyetine göre öz yeterlik algılarında farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere yapılan t-testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Katılımcıların cinsiyetine göre öğretmen öz yeterlik algı düzeyleri

Alt Boyut	Cinsiyet	N	\bar{x}	Sd	Se	t Testi		
						t	df	p
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	Kadın	108	7.92	0.85	0.08	2.23	202	0.03
	Erkek	96	7.66	0.83	0.09			
Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik	Kadın	108	7.59	0.92	0.09	-1.15	202	0.88
	Erkek	96	7.61	0.84	0.09			
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	Kadın	108	7.46	0.98	0.09	0.18	202	0.86
	Erkek	96	7.43	0.92	0.09			
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	Kadın	108	7.65	0.78	0.08	0.90	202	0.37
	Erkek	96	7.55	0.76	0.08			

Tablo 4'teki veriler incelendiğinde katılımcıların cinsiyetlerine göre öz yeterlik algısının yalnızca “öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik” alt boyutunda farklılaştığı görülmektedir ($p < 0.05$). Kadın katılımcıların ortalamalarının $\bar{x} = 7.92$, erkek katılımcıların ortalamalarının $\bar{x} = 7.66$ olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik algısının kadın öğretmenlerin lehine anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Ölçeğin diğer alt boyutlarında ve öğretmen öz yeterlik algısında farklılaşma olmadığı görülmüştür ($p > 0.05$).

Katılımcıların yaş değişkenine göre öğretmen öz yeterlik algılarında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Katılımcıların yaşlarına göre öğretmen öz yeterlik algı düzeyleri

Puan	N, \bar{x} ve Sd değerleri					ANOVA Sonuçları					
	Yaş (Grup)	N	\bar{x}	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	20-29	3	7.30	0.00	G. Arası	10.13	3	3.38	4.96	0.002	
	30-39	90	7.57	0.78	G. İçi	136.06	200	0.68			
	40-49	84	7.97	0.89	Toplam	146.19	203				
	50-59	27	8.09	0.79			3	1.78			
Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik	20-29	3	8.50	0.00	G. Arası	5.33	200	0.76	2.34	0.08	
	30-39	90	7.63	0.76	G. İçi	152.11	203				
	40-49	84	7.47	1.03	Toplam	157.44	3	5.06			
	50-59	27	7.82	0.71			200	0.84			
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	20-29	3	8.30	0.00	G. Arası	15.17	203		6.05	0.001	

	30-39	90	7.23	1.05	G. İçi	167.08	3	1.95		
	40-49	84	7.46	0.79	Toplam	182.24	200	0.57		
	50-59	27	8.01	0.81			203			
	20-29	3	8.00	0.00	G. Arası	5.84	3	3.38	3.39	0.02
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	30-39	90	7.46	0.76	G. İçi	114.85	200	0.68		
	40-49	84	7.62	0.78	Toplam	120.69	203			
	50-59	27	7.97	0.72			3	1.78		

Tablo 5'e bakıldığında öğretmenlerin öz yeterlik algısında ve "öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik" ve "sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik" algısında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). "Öğretim stratejilerini kullanmaya yönelik öz yeterlik" algısında farklılaşma olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır ($p > 0.05$). Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post-Hoc (Tukey) testinin sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Yaş grupları arasındaki farklılaşmayı belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçları

Boyut	Yaş grubu (I)	Yaş grubu (J)	Ort. Farkı (I-J)	Sh	p
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	20-29	30-39	-,270	,484	,944
		40-49	-,668	,485	,515
		50-59	-,789	,502	,397
	30-39	20-29	,270	,484	,944
		40-49	-,398	,125	,009
		50-59	-,519	,181	,024
	40-49	20-29	,668	,485	,515
		30-39	,398	,125	,009
		50-59	-,121	,182	,911
	50-59	20-29	,789	,502	,397
		30-39	,519	,181	,024
		40-49	,121	,182	,911
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	20-29	30-39	1,073	,536	,191
		40-49	,836	,537	,406
		50-59	,289	,556	,954
	30-39	20-29	-1,073	,536	,191
		40-49	-,238	,139	,319
		50-59	-,784	,201	,001
	40-49	20-29	-,836	,537	,406
		30-39	,238	,139	,319
		50-59	-,547	,202	,037
	50-59	20-29	-,289	,556	,954
		30-39	,784	,201	,001
		40-49	,547	,202	,037
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	20-29	30-39	,537	,445	,623
		40-49	,375	,445	,834
		50-59	,033	,461	1,000
	30-39	20-29	-,537	,445	,623
		40-49	-,162	,115	,497
		50-59	-,503	,166	,015
	40-49	20-29	-,375	,445	,834
		30-39	,162	,115	,497
		50-59	-,342	,168	,178
	50-59	20-29	-,033	,461	1,000
		30-39	,503	,166	,015
		40-49	,342	,168	,178

Tablo 6'da yer alan Tukey verilerine göre "öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik" alt boyutunda 30-39 yaşlarında olan öğretmenler ile 40-49 ve 50-59 yaşlarında olan öğretmenler arasında, 30-39 yaşlarında olanların aleyhine bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). "Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik" alt boyutunda 50-59 yaşlarında olan öğretmenler ile 30-39 ve 40-49 yaşları aralarında olan öğretmenler

arasında, 50-59 yaşlarında olan öğretmenler lehine bir farklılaşma olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Ölçek geneline bakıldığında öğretmenlerin öz yeterlik algısında 30-39 yaşlarındaki öğretmenler ile 50-59 yaşlarındaki öğretmenler arasında 50-59 yaşlarındaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p<0.05$).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin en son mezun olduğu okula göre öğretmen öz yeterlik algılarında farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere gerçekleştirilen t-testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Katılımcıların yükseköğrenim mezuniyetine göre öğretmen öz yeterlik algı düzeyleri

Alt Boyut	Mezuniyet	N	\bar{x}	Sd	Se	t Testi		
						t	df	p
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	Lisans	138	7.86	0.82	0.07	1.47	117.28	0.15
	Lisansüstü	66	7.67	0.90	0.11			
Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik	Lisans	138	7.63	0.90	0.08	0.54	202	0.59
	Lisansüstü	66	7.55	0.84	0.10			
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	Lisans	138	7.44	0.98	0.08	0.11	142.74	0.91
	Lisansüstü	66	7.45	0.87	0.11			
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	Lisans	138	7.62	0.78	0.07	0.46	202	0.64
	Lisansüstü	66	7.57	0.76	0.09			

Tablo 7’ye bakıldığında öğretmen öz yeterlik algısı ve hiçbir alt boyutunda öğretmenlerin mezun olduğu okul türüne göre farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Öğretmenlerin pedagoji eğitimlerinin türüne göre öğretmen öz yeterlik algılarında istatistiksel olarak farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA testinin sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Katılımcıların pedagojik eğitimlerine göre öğretmen öz yeterlik algı düzeyleri

Puan	Grup	N, \bar{x} ve Sd değerleri				ANOVA Sonuçları					
		N	\bar{x}	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	(1)	159	7.75	0.81	G. Arası	1.75	2	0.87	1.22	0.30	
	(2)	24	8.04	1.08	G. İçi	144.44	201	0.72			
	(3)	21	7.86	0.85	Toplam	146.19	203				
Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik	(1)	159	7.55	0.90	G. Arası	4.02	2	2.01	2.64	0.07	
	(2)	24	7.99	0.76	G. İçi	153.41	201	0.76			
	(3)	21	7.54	0.78	Toplam	157.44	203				
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	(1)	159	7.43	0.88	G. Arası	0.68	2	0.34	.38	0.69	
	(2)	24	7.41	1.31	G. İçi	181.56	201	0.90			
	(3)	21	7.61	0.98	Toplam	182.24	203				
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	(1)	159	7.56	0.75	G. Arası	1.32	2	0.66	1.11	0.33	
	(2)	24	7.80	0.95	G. İçi	119.37	201	0.59			
	(3)	21	7.69	0.75	Toplam	120.69	203				

(1): Eğitim Fakültesi Mezunu, (2) Formasyon Eğitimi Almış, (3) Tezsiz Yüksek Lisans Mezunu

Tablo 8'e göre öğretmenlerin aldıkları pedagojik eğitiminin türüne göre öğretmen öz yeterlik algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çocuk sahibi olup olmadıklarına göre öğretmen öz yeterlik algılarında farklılaşma olup olmadığını belirlemeye yönelik t-testi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9

Katılımcıların çocuk sahibi olma durumuna göre öğretmen öz yeterlik algı düzeyleri

Alt Boyut	Çocuk Sahibi	N	\bar{x}	Sd	Se	t Testi		
						t	df	p
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	Evet	165	7.86	0.86	0.07	2.42	64.42	0.02
	Hayır	39	7.53	0.74	0.12			
Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik	Evet	165	7.62	0.90	0.07	0.69	64.13	0.50
	Hayır	39	7.52	0.78	0.13			
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	Evet	165	7.44	0.96	0.08	0.02	59.98	0.99
	Hayır	39	7.45	0.90	0.15			
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	Evet	165	7.63	0.79	0.06	1.10	64.23	0.27
	Hayır	39	7.49	0.68	0.11			

Tablo 9'da yer alan verilere göre öğretmenlerin çocuk sahibi olma durumuna göre öğretmen öz yeterlik algıları yalnızca "öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik" düzeylerinde anlamlı olarak farklılaşmaktadır ($p<0.05$). Çocuk sahibi olan öğretmenlerde "öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik" alt boyutunda ortalaması $\bar{x} = 7.86$ olarak hesaplanırken çocuk sahibi olmayan öğretmenlerde ortalama $\bar{x} = 7.53$ olarak hesaplanmıştır. Buna göre farklılaşma çocuk sahibi olan öğretmenlerin lehinedir.

Katılımcıların bir yılda almış oldukları hizmet içi eğitim sayısına göre öğretmen öz yeterlik algılarında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10

Katılımcıların bir yılda aldığı hizmet içi eğitim sayısına göre öğretmen öz yeterlik algı düzeyleri

Puan	Grup	N, \bar{x} ve Sd değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	\bar{x}	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	0-5	132	7.67	0.88	G. Arası	6.59	3	2.20	3.15	0.06
	6-10	51	7.98	0.79	G. İçi	139.60	200	0.70		
	11-15	15	8.16	0.66	Toplam	146.19	203			
	16+	6	8.15	0.38						
Öğretim Stratejilerini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik	0-5	132	7.47	0.99	G. Arası	9.15	3	3.05	4.11	0.07
	6-10	51	7.91	0.59	G. İçi	148.29	200	0.74		
	11-15	15	7.90	0.39	Toplam	157.44	203			
	16+	6	7.25	0.27						
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	0-5	132	7.33	1.00	G. Arası	5.60	3	1.87	2.11	0.10
	6-10	51	7.71	0.89	G. İçi	176.64	200	0.88		
	11-15	15	7.56	0.63	Toplam	182.24	203			
	16+	6	7.40	0.11						
Öğretmen Öz Yeterlik Algısı	0-5	132	7.48	0.82	G. Arası	6.36	3	2.12	3.71	0.08
	6-10	51	7.86	0.68	G. İçi	114.33	200	0.57		
	11-15	15	7.86	0.39	Toplam	120.69	203			
	16+	6	7.55	0.27						

Tablo 10 incelendiğinde öğretmenlerin bir yılda almış oldukları hizmet içi eğitim sayısının öğretmen öz yeterlik algı düzeylerinde anlamlı bir farklılığa yol açmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarını etkileyen demografik faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma elde edilen bulgular ışığında ulaşılan sonuçlara bu bölümde yer verilmiştir. Araştırmanın amaçlarına yönelik elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyinin ve tüm alt boyutlarının “çok fazla” düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarına yönelik gerçekleştirilen araştırmalar incelendiğinde farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Örneğin Eker (2014) yaptığı araştırmanın sonucunda sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının “yeterli” olduğu sonucuna ulaşılmıştır, Yılmaz (2019) yapmış olduğu çalışmada sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inancının “yüksek” düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte alanyazında bu araştırmanın sonucunu destekleyen araştırmaların daha yaygın olduğunu söylemek mümkündür (Babaoğlu ve Korkut, 2010; Oğuz, 2012; Özdemir, 2015; Öztürk ve Ertem, 2017). Az sayıda da olsa farklı çıkan sonuçlara araştırmalarda kullanılan farklı veri toplama araçlarının sebep olduğu düşünülebilir.

Araştırmanın bir diğer amacına ilişkin bulgular incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeylerinin cinsiyetine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan öz yeterlik alt boyutlarından “öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik” alt boyutunda kadın sınıf öğretmenlerinin lehine bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre genel olarak sınıf öğretmenlerinin kadın ya da erkek olmasının, öğretmenin öz yeterlik inancını değiştirmediği ancak kadın öğretmenlerin öğrenci katılımı konusunda kendilerine olan inançlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Korkut ve Babaoğlu (2012) yaptıkları araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının cinsiyete göre farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır fakat erkek öğretmenlerin öz yeterlik inancının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bununla birlikte Güven (2005) ve Berkant (2017) öğretmenlerin öz yeterlik inancının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmanın sonucu ile yukarıdaki alanyazın çalışmalarının örtüşmediği görülmektedir. Ancak alanyazında araştırma sonucu ile benzerlik gösteren sonuçlar olduğu de görülmektedir (Zengin, 2003; Çapri ve Çelikkaleli, 2008). Koyuncu Şahin ve Çoban (2019) kadın ve erkeklerin toplumlardaki yeri ve mesleki rolleri tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da kültürlere bağlı olarak değişmektedir. Bu farklılığın araştırma sonuçlarını da etkilediğini söylemek mümkündür.

Sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre öz yeterlik inançlarında farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere elde edilen bulgular incelendiğinde 50-59 yaş aralığındaki öğretmenlerin 30-39 yaşındaki öğretmenlere göre öz yeterlik inançlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca 30-39 yaş aralığında olan öğretmenlerin “öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik” alt boyutunda, 40-49 ve 50-59 yaşları arasındaki öğretmenlere göre inanç düzeylerinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik” alt boyutunda ise 50-59 yaşları arasında olan öğretmenlerin 30-39 ve 40-49 yaşları arasında olan öğretmenlere göre inanç düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara bakıldığında öğretmenlerinin yaşlarının ilerlemesi ile öz yeterlik inançlarının arttığını söylemek mümkündür. Yılmaz ve Çokluk Bökeoğlu (2008) yaptıkları araştırmada öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının yaşa göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yaşın ilerlemesiyle mesleki kıdem de ilerlediği varsayımından hareketle alanyazında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre öz yeterlik inançlarının farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve mesleki kıdem öğretmenlerin öz yeterliğinde farklılaşmaya neden olmadığını gösterir birçok araştırma olduğu tespit edilmiştir (Yılmaz ve Çokluk Bökeoğlu, 2008; Akkuş, 2013). Öte yandan Oğuz (2012) yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının yaşlarının ilerlemesi ile öz yeterlik inançlarının arttığını ortaya koymaktadır. Ayrıca Kaçar ve Beycioğlu (2017) da öğretmenlerin mesleki kıdemine göre öz yeterlik inançlarında farklılaşma olduğunu ortaya koyan bir başka araştırma gerçekleştirmişlerdir. Her ne kadar mesleki kıdem ile yaş farklı değişkenler olsa da Türkiye’de öğretmenliğe başlama yaşı ve koşulları dikkate alındığında mesleki

kıdemi fazla olan öğretmenlerin genellikle yaşlarının da daha fazla olduğu bir gerçektir. Bu nedenle yaşın ve mesleki kıdemin paralel olduğu düşünülebilir. Bununla birlikte alanyazında öğretmenlerin öz yeterliğini etkileyen değişkenleri değerlendiren araştırmaların genellikle ortaokul ve ortaöğretim öğretmenleri üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Alanyazında yer alan sonuçlarla bu araştırmanın sonucu birlikte değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerinin yaş ve mesleki kıdeminin artması öğretilerde öz yeterlik inancını olumlu etkilerken aynı durumun ortaokul ve ortaöğretim öğretmenleri için geçerli olmayabileceği değerlendirilmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeylerini etkileyen demografik verileri ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin yükseköğrenim mezuniyet durumuna göre öz yeterlik inançlarının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik elde edilen bulgular incelenmiş ve sınıf öğretmenlerinin yükseköğrenim mezuniyet durumuna göre öz yeterlik algılarının farklılaşmamış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın bir diğer bulgusuna göre sınıf öğretmenlerinin pedagojik eğitimleri ile öz yeterlik inanç düzeylerinde bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmanın bir başka bulgusuna göre sınıf öğretmenlerinin bir yılda almış oldukları hizmet içi eğitim sayısına göre öz yeterlik algılarında farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu üç sonuç birlikte değerlendirildiğinde öğretmenlerin hizmet öncesinde veya hizmet içinde aldıkları eğitimlerin mesleki olarak kendilerini yeterli ya da yetersiz hissetmelerine etkisi olmamaktadır. Ancak Yılmaz ve Çokluk Bökeoğlu (2008) eğitim durumunun öğretmenlerin öz yeterlik inançlarını etkileyen bir unsur olduğunu ifade etmektedir. Benzer bir sonuç Kaçar ve Beycioğlu (2017) tarafından yapılan araştırma sonucunda da görülmektedir. Ancak her iki çalışmada da öğretmenlerin mezuniyet durumları farklı gruplandırmalarla değerlendirilmiştir. Bu nedenle alanyazındaki sonuçlar ile bu araştırmanın sonuçlarını karşılaştırmak mümkün değildir.

Sınıf öğretmenlerinin kendilerinin de bir çocuğu olmasının öz yeterlik inançlarında bir farklılaşmaya neden olup olmadığını belirlemek üzere elde edilen bulgulara bakıldığında sınıf öğretmenlerinin çocuk sahibi olmasının öz yeterlik inancının “öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik” alt boyutunda, çocuk sahibi olanların lehine anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre çocuk sahibi olan sınıf öğretmenleri mesleklerini icra ederken öğrenciler ile etkileşim konusunda kendilerine daha çok güvenmektedirler. Bir öğretmenin aynı zamanda ebeveyn olmasının yetişkin olarak çocukla etkileşim içerisinde olma tecrübesinin daha fazla bu sonucun bir nedeni olarak değerlendirilebilir.

Öneriler

Bu bölümde öğretmenlerin öz yeterliği konusunda araştırma yapacaklara ve eğitim yöneticilerine bu araştırmanın sonuçlarına göre birtakım öneriler getirilmiştir.

- Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeylerini etkileyen demografik verilerin ortaya çıkarıldığı bu araştırmadan farklı olarak sınıf öğretmenin kişilik özelliklerinin öz yeterlik inanç düzeylerini nasıl etkilediğini belirlemek üzere çeşitli korelasyon araştırmaları yapılması önerilir.
- Sınıf öğretmenlerinin almış oldukları eğitimler ile öz yeterlik inançlarının farklılaşmamasının nedenlerinin araştırılması önerilir.
- Eğitim yöneticilerinin sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyini en üst seviyeye çıkararak çalışmalar planlaması önerilir.
- Öz yeterlik inancı her meslek grubunda olduğu gibi öğretmenlerde de motivasyonu etkileyen bir durumdur. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin demografik verileri dikkate alınarak öz yeterlik inancı yüksek öğretmenlerin sayısının artırılması yönünde çalışmalar planlanması önerilir.

KAYNAKÇA

- Akbaşı, S., Üredi, L. ve Kösece, P. (2018). Analyzing the metaphorical perceptions of secondary education students related to the variables of school principal and teacher. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 1566-1585.
- Akkuş, Z. (2013). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının özyeterlik inanç düzeylerinin belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 102-116.
- Avcı, İ. (2020). *Öğretmenlerin öz yeterlik inançları ile iş doyumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Babaoğlu, E. ve Korkut, K. (2010). Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi beceri algıları arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 1-19.
- Berkant, H. G. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *The Journal of Educational Reflection*, 1(2), 1-17.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Çakmak, E. K. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Eker, C. (2014). Sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlilik inanç düzeyleri üzerine bir araştırma. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 162-178.
- Elgit, B. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf içi davranışlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Erdoğan, İ. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile mesleki doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Mersin ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Güven, S. (2005). *Devlet okulları ilköğretim birinci kademedeki çalışan İngilizce öğretmenlerinin profil ve yeterlik algıları*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Hair, J., W. B., Babin, B. ve Anderson, R. (2013). *Multivariate Data Analysis*. Pearson Education Limited.
- Hazır-Bıkmaz, F. (2002). Fen öğretiminde öz- yeterlik inancı ölçeği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 1(2), 197-210.
- Kaçar, T. ve Beycioğlu, K. (2017). İlköğretim öğretmenlerinin öz yeterlik inançları. *İlköğretim Online*, 16(4), 1753-1767.
- Karaoğlu, İ. B. (2019). Öğretmen Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Kısa Formu'nun Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(99), 123-139.
- Kılcan, B., Keçe, M., Çepni, O. ve Kılınç, A. Ç. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenliği bir meslek olarak seçme nedenleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 69-80.
- Korkut, K. ve Babaoğlu, E. (2012). Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 8(16), 269-282.
- Koyuncu Şahin, M. ve Çoban, A. (2019). Türkiye'de eğitim alanında toplumsal cinsiyet üzerine yapılmış çalışmalara toplu bir bakış. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(64), 588-599.

- Kutluca, A. Y. (2018). Öğretmen öz-yeterliğinin motivasyon ve epistemolojik ve pedagojik inanç sistemleri açısından incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 7(2), 175-192.
- Lewandowski, K. (2005). *A study of the relationship of the teachers' self-efficacy and the impact of leadership and professional development*. Doktora Tezi. Indian University, Pennsylvania.
- Oğuz, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlik inançları. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2(2), 15-28.
- Özdemir, C. (2015). *Sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma ve yazma öğretimine ilişkin öz yeterlik inançlarının belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Öztürk, B. ve Ertem, I. S. (2017). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma ve yazma öğretimine yönelik öz yeterlik inançlarının değerlendirilmesi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 1(3), 1-26.
- Özyürek, R. (1995). *Fen bilimleri alanını seçen öğrencilerin kariyer yetkinlik beklentisi ile kariyer seçenekleri zenginliği ve üniversiteye giriş sınavlarındaki performansları arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Sakız, G. (2013). Başarıda anahtar kelime: Öz-yeterlik. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 185-210.
- Tschannen-Morana, M. ve Hoy, A. W. (2001). Teacher efficacy: capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*(17), 783-805.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen öz yeterlik algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(45), 88-104.
- Yılmaz, D. (2019). *Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen öz yeterlik inançları ile matematik ve ilk okuma yazma öğretimi öz yeterlik inançları*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Yılmaz, K. ve Çokluk Bökeoğlu, Ö. (2008). İlköğretim okulu öğretmenlerinin yeterlik inançları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 143-167.
- Zengin, U. K. (2003). *İlköğretim öğretmenlerinin öz yeterlilik alguları ve sınıf içi iletişim örüntüleri*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.